Otto Strandman on teenimatult varjus

Eesti vabariigi ühe looja Otto August Strandmani tegevus vajaks senisest märksa põhjalikumat uurimist. Eile avati Strandmani sünnikohas mälestuskivi, mille püstitamise riik valla kaela veeretas.

Andres Pulver
andres.pulver@virumaateataja.ee

Mitmes valitsuses välisministri ametit pidanud Otto Strandmanile tuli austust avaldama tema järeltulija ministriametis aastatel 1992-1994 Trivimi Velliste koos Konstantin Pätsi muuseumi juhi Elle Leesiga. Arvet Mägi

Eile avati Kadrina vallas Vandu külas mõnesaja meetri kaugusel kunagise riigivanema Otto August Strandmani sünnikohast mälestuskivi.

Kadrina vallavanema Aivar Lankei sõnul tuli algatus mälestuskivi paigaldamiseks riigikantselei poolt, kuid vallavanema hinnangul aeti asju natuke rabedalt ja ülejala.

Riigikantselei soov oli mälestuskivi paigutamine Otto Strandmani sünnimaja kohale, kuid see jäänuks teest eemale ja otse vanade siloaukude kõrvale. "See oleks tähendanud tee ehitamist ja karjamaa tarastamist," lausus Lankei.

Praegu on kõik mälestuskivi paigaldamisega seotud kulud katnud Kadrina vald.

"85 000 krooni oleme kulutanud, paigaldada on vaja veel viidad ja eks kivi ise tahab ka hooldamist," ütles vallavanem, kelle sõnul on siiski lootust mingi osa kulutustest riigilt tagasi saada.

Ainus tänatud valitsus

Riigisekretär Heiki Loot rääkis, et Eesti riigipeade sünnikoha tähistamine toimub Eesti vabariigi juubeliaasta ürituste raames. "On loomulik, et Eesti riigi sündi tähistades tähistame ka nende meeste sündi, kes aitasid seda riiki luua," ütles Heiki Loot.

Kadrina vallas elav riigikogu liige Indrek Saar märkis, et Otto Strandman oli üks tunnustatumaid riigikogu liikmeid, kelle sõnavõtud olid konkreetsed ja selged ning ajakirjanduses ühed enim refereeritud.

"Kahjuks on Otto Strandmani teened jäänud hilisemate sündmuste varju," tõdes Saar ja lisas, et Strandmani tegevus vajaks märksa põhjalikumat uurimist.

Heiki Loot tõi põneva faktina esile, et Otto Strandmani esimene valitsus, mis oli ühtlasi ka esimene parlamentaarne valitsus Eestis, on seni olnud ainus, keda parlament on ametist lahkumise järel tänanud.

"Kindlasti läheb Otto Strandman ajalukku sellega, et rahaministrina saneeris ta 1924. aastal Eesti majanduse," lisas Loot.

Kaugele näinud mees

Eesti Entsüklopeediakirjastuse juhataja Hardo Aasmäe selgitas, et Otto Strandman oli oma aja olulisemaid tegelasi Eesti poliitikamaastikul.

"Kaugenägelikke poliitikuid pole maailmas kusagil palju, Otto Strandman oli aga üks nendest, kes suutis alati kaugele ette näha," lausus Hardo Aasmäe.

Mälestuskivi avanud Otto Strandmani lapselaps Peter-Yan Hääl tänas kõiki, kes tema vanaisa töid ja tegemisi austavad.

Kivi õnnistanud vaimulik Tauno Toompuu palus aga taevaisalt lisaks kivile õnnistada ka mälestused, mida me endas kanname.

MARGID

- **9. mail andis Eesti Post välja Otto August Strandmanile pühendatud postmargi.**
- **Mark on esimene Eesti riigipeadele pühendatud sarjas, mis jätkab ilmumist kuni Eesti vabariigi 100 aasta juubelini 2018. aastal.**